

ETNOGRĀFAM SAULVEDIM CIMERMANIM – JUBILEJA

Kad LR Ministru kabineta 2005. gada balvu zinātnē saņēma LZA īstenais loceklis, profesors, valsts emeritētais zinātnieks Dr. habil. hist. Saulvedis Cimermanis par izcilu ieguldījumu Latvijas tradicionālās kultūras un Letonikas avotu pētniecībā, bija “jāinventarizē” viņa zinātniskais devums. Rezultātā radās likumsakarīgs jautājums – kā to var un kad to var pagūt?

Etnogrāfa S. Cimermaņa pētījumu loks ir plašs: Latvijas iedzīvotāju (17.–20. gs.) dzīvesveids un kultūra, latviešu un lībiešu vēstures un etniskās vēstures avoti, baltu un Baltijas jūras somu kultūru kopība, sakari un atšķirība, Latvijas iedzīvotāju tradicionālās nodarbošanās nozares, īpaši tautas celtniecība un zvejniecība, un materiālā kultūra, kultūrainavas veidošanās. S. Cimermanis balstās uz pirmavotu izpēti Latvijas un ārvalstu arhīvos, uz etnogrāfisko ekspedīciju dotumiem. Astoņu monogrāfiju autors, sastādījis un rediģējis 20 grāmatas, publicējis vairāk nekā 600 zinātnisku un populārzinātnisku rakstu. Publicējies Latvijā, Lietuvā, Igaunijā, Krievijā, Somijā, Ungārijā, Vācijā. Starptautiskās somugru biedrības korespondētājloceklis (1973). S. Cimermaņa vadībā aizstāvēts vairāk nekā 10 doktora disertāciju, viņš vadījis vairāk nekā 30 etnogrāfiskās izpētes ekspedīciju. Kopš 1996. gada atbild par žurnāla “Latvijas Zinātņu

Akadēmijas Vēstis” A daļu – sociālās un humanitārās zinātnes. Latvijas Akadēmiskā bibliotēka izplata žurnālu vairāk nekā 200 valstīs.

Saulveža Cimermaņa devums ir Valsts programmas “Letonika” teorētisko pamatu izstrāde (kopš 1995. gada), avotpētniecība. Trīsdesmit divu Letonikas tematikai veltīto LZA izbraukuma sēžu iniciatīva, zinātniskās daļas sagatavošana Rīgā un Latvijas reģionos, piecu Sēlijas kongresu zinātniskās daļas iezīmēšana, konferences un semināri par Letonikas avotiem un lībiešu kultūrvēsturi ir nodrošinājuši akadēmiķim S. Cimermanim lielu autoritāti. Letonika ir atzīta par vienu no prioritārajām Valsts programmām.

S. Cimermanis veic plašu organizatorisko, popularizēšanas un konsultatīvo darbu. 1992.–2000. gadā devis būtisku ieguldījumu valsts īpaši aizsargājamās kultūrvēsturiskās teritorijas “Lībiešu krasts” veidošanā un 1998.–1999. gadā – Valsts programmas “Lībieši Latvijā” izstrādē.

Akadēmiķis S. Cimermanis ir apveltīts ar kolosālu enerģiju. Īpaši tas attiecas uz jaunu avotu izzināšanu. Divi Letonikas kongresi (2005 un 2007) ar viņa vadītajām “avotu sekcijām” iesaistījuši dažādu institūciju un paaudžu zinātniekus. Jaunākais piemērs – rakstu krājums “Kultūrvēstures avoti un Latvijas piekraste. Letonikas otrais kongress” (Rīga, 2008, 382 lpp.).

Akadēmiķa enciklopēdiskās zināšanas, nevainojamā atmiņa, aizrautība ir fenomens. Un vēl – reti kurš tik labi pazīst jauno pētnieku paaudzi un tās potenciālu. Ar iejūtību, ar vēlmi konsultēt un palīdzēt. Simpātiski dzirdēt no akadēmiķa cerību “avansu” jaunajiem un cieņas apliecinājumu pagātnes vēsturnieku paaudzei, viņa skolotājiem zinātnē – Marģeram Stepermanim, Teodoram Zeidam. Un nāk prātā doma: *do, ut des*. Dodu, lai tu dotu. Vai, galvenais – *do, ut facias*. Dodu, lai tu darītu.

Ad multos annos!

Jānis Stradiņš